

Studijní text k projektu

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

E-Bezpečí: Sexting jako riziková forma komunikace (průvodce studiem)

René Szotkowski, Kamil Kopecký

Olomouc 2018

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Sexting

Sexting představuje poměrně nový (první případy byly zdokumentovány v roce 2005) a rychle se rozmáhající fenomén, kterým pro potřeby tohoto textu označujeme elektronické rozesílání textových zpráv, vlastních fotografií či vlastního videa se sexuálním obsahem (Kopecký 2011), ke kterému dochází v prostředí virtuálních elektronických médií – zejména internetu.

Šíření sextingu

V českém prostředí je sexting šířen především prostřednictvím sociálních sítí Facebook, Libimseti.cz anebo digitálního úložiště fotografií Rajče.net (Kopecký 2011).

Rizika sextingu

Mezi nebezpečí sextingu patří vysoké riziko zneužití citlivých materiálů potenciálním útočníkem, například bývalým partnerem, známou/známým atd., který může oběť vydírat, šikanovat či manipulovat (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

A pokud dojde ke zveřejnění obnažených fotek, videí na internetu, tak bývá problém s jejich zpětným stažením, protože tam mohou kolovat i několik let nebo mohou být použity po několika letech od svého vzniku, což úzce souvisí se ztrátou prestiže oběti. Je totiž pravděpodobné, že daný materiál dříve nebo později někdo objeví a upozorní na něj (kolega z práce, šéf, sousedi, manžel/partner, rodina, děti...). Výsledkem jsou pak problémy doma i na pracovišti, sexuální útoky, harašení, kyberšikana oběti atd., viz následující kauzy z Česka a zahraničí (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Přehled vybraných rizik sextingu:

1. Potenciálním útočníkům dáme k dispozici **citlivý materiál**, který mohou zneužít proti nám (např. k vydírání či jinému manipulativnímu jednání apod.).
2. Intimní materiál může na internetu **kolovat několik let** nebo může být použit po několika letech od svého vzniku.
3. Vystavení se **harašení, sexuální útokům příp. kybergroomingu**.
4. **Ztráta prestiže**, s tím související potíže se získáním nebo udržením zaměstnání či sociálních vztahů.
5. Můžeme se stát **pachateli přestupku či trestného činu**.

Motivace pro realizaci sextingu

Sexting je rizikový fenomén, který je úzce propojen s dospíváním současných pubescentů a adolescentů. Důvodů pro realizaci sextingu existuje celá řada:

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

1. Sexting je vnímán jako součást romantických vztahů

Jak potvrzuje celá řada autorů (Albury, Crawford 2012; Ringrose et al. 2012), sexting je využíván v úvodních částech partnerských vztahů jako nástroj pro upoutání pozornosti partnera, flirtování, vzrušení apod.

2. Sexting funguje jako nástroj pro potlačení nudy

Řada z výzkumů dokazuje, že sexting je často provozován jako nástroj pro potlačení nudy (Lenhart et al. 2010).

3. Sexting vzniká jako produkt sociálního tlaku

V řadě zdokumentovaných případů sexting vzniká v rámci tlaku konkrétní sociální skupiny - například spolužáků / spolužaček či partnera / partnerky. Pokud sexting probíhá v rámci

partnerského vztahu, dívky mohou být svými partnery přinuceny k sextingu (Lippman, Campbell 2014), který se pak stává běžnou a normální součástí vztahu.

4. Sexting jako produkt konzumní společnosti, jako nástroj sebe prezentace

Řada z výzkumníků (Van Ouytsel, Walrave, Van Gool 2014) upozorňuje na souvislost mezi sextingem a požadavky současné konzumní společnosti.

5. Sexting jako nástroj pomsty

Ve velkém množství zdokumentovaných případů sextingu u dětí i dospělých se stal zveřejněný intimní materiál nástrojem útoku. V některých případech sloužily intimní fotografie k vydírání dítěte (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013) – počáteční komunikace dětí přerostla ve výměnu fotografií, jejich intimní se stupňovala. Výsledkem pak bylo velmi intenzivní vydírání dítěte. V některých případech sexting slouží také jako nástroj pomsty ex-partnerům (Walker, Sanci, Temple-Smith 2013).

Rozšíření sextingu

Výzkumy sextingu probíhají od roku 2009 v celé řadě zemí – v USA, Velké Británii, Austrálii, Kanadě, Číně (Jolicoeur, Zedlewski 2010) a také v České a Slovenské republice (Kopecký, Sztokowski, Krejčí 2014), (Kopecký, Sztokowski 2017).

Zajímavé výsledky o prevalenci sextingu mezi mladými uživateli internetu a mobilních telefonů poskytuje např. výzkum realizovaný v rámci amerického projektu The National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy (Sex and Tech: Results from a Survey of Teens and Young Adults 2008). V rámci tohoto výzkumu realizovaném na vzorku 653 teenagerů ve věku 13-19 let bylo prokázáno, že 38 % z nich odeslalo sexuálně laděné zprávy jiným lidem, 19 % nezletilých dále odeslalo své vlastní obnažené fotografie jiným osobám.

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Výzkum EU Kids Online probíhající rovněž na Slovensku (Tomková 2010) stanovuje míru sextingu v populaci slovenských teenagerů v intervalu 4,6 - 9,6 % (4,6 % respondentů potvrzuje, že publikovali fotografie, na kterých jsou ve spodním prádle či zcela obnaženi). Výsledky tohoto zjištění porovnáme s výsledky našeho výzkumu.

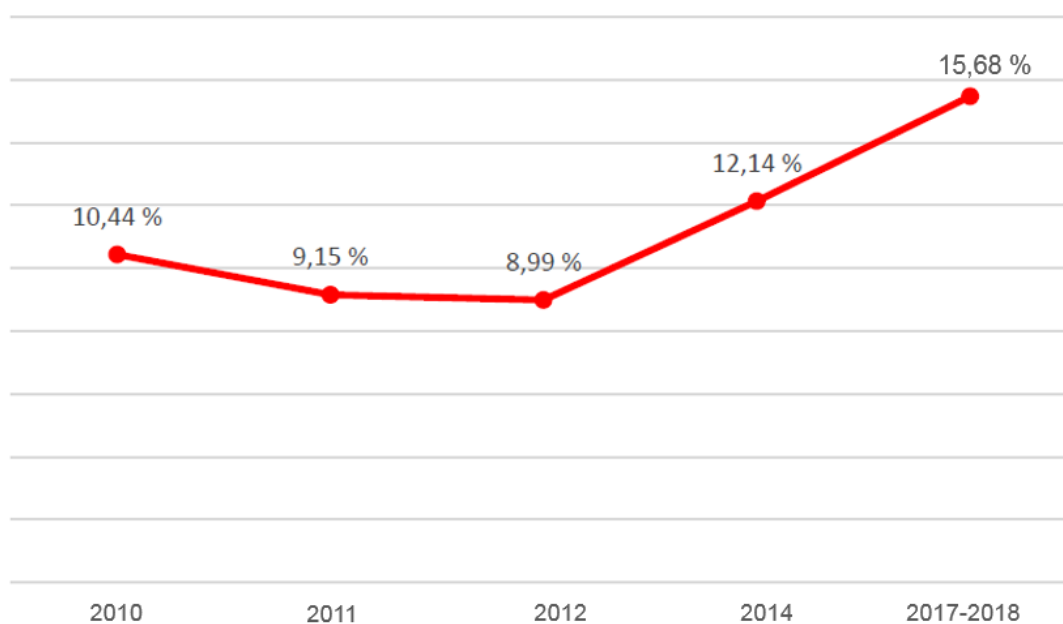
Výzkumy prováděné v posledních letech v USA (Ybarra, Mitchell 2014) rovněž prokazují, že přibližně 7 procent mladých Američanů ve věku 13 až 18 let odesílá své vlastní intimní materiály svým vrstevníkům. Autorky rovněž upozorňují, že je sexting znakem sexuálního vývoje a objevování, není to tedy problém primárně způsobený moderními technologiemi.

Výzkum rizikového chování českých a slovenských dětí (Kopecký, Szotkowski, Krejčí 2014) prokazuje, že sexting v české a slovenské populaci provozuje 12 % populace ve věku 11-17 let. Více než 70 % dětí rovněž potvrzuje, že vědí, že je sexting rizikový.

Zajímavé výsledky poskytují také studie realizované mimo Evropu, např. výzkum sextingu u peruánských adolescentů (West et al. 2014). Ten dokazuje, že 20 % ze vzorku 949 středoškoláků realizovala alespoň jednou sexting, přičemž chlapci provozují sexting více než dívky.

V roce 2017–2018 byl realizován výzkum (Szotkowski, Kopecký 2017) zaměřený na sexting u českých dětí od 8 do 17 let, který zaznamenal nárůst sextingu ve formě rozesílání vlastních intimních fotografií. Vlastní intimní fotografie rozesílá 15,68 % českých dětí, což je od roku 2014 nárůst o více než 3 % viz graf 1.

Vývoj sextingu v populaci českých dětí

Graf č. 1: Vývoj sextingu u českých dětí od roku 2010 do roku 2017–2018

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Případy sextingu ze zahraničí a z České republiky

Hope Witsell (USA, 2009)

Dne 12. září 2009 spáchala sebevraždu 13letá žákyně 7. třídy floridské základní školy Hope Witsell. Důvodem její sebevraždy byl sexting.

Obrázek č. 1, 2: Hope Witsell (Zdroj: CBSNEWS 2009)

Hope vyrůstala v malém zemědělském městečku Sundance na Floridě. Ve třídě patřila k výborným a aktivním žákyním, netrpěla depresemi, měla hodně přátel. Naplánovala si, že bude v budoucnu studovat na Floridské univerzitě, zajímalo ji hlavně zemědělství a chovatelství.

Protože chtěla upoutat pozornost Alexe Eargooda, chlapce, který se jí líbil, zaslala mu mobilním telefonem svou nahou fotografii. Jeho spolužačka si ale v autobuse od něj půjčila mobil, ve kterém našla nahou fotku Hope. Tuto fotku pak dívka přeposlala dalším spolužákům a spolužačkám ze školy. Během několika hodin začala fotografie kolovat po okolních základních a středních školách.

A od té chvíle začala probíhat ve škole šikana – spolužáci se Hope smáli, uráželi ji, říkali o ní, že je děvka a coura. Postupně se o sextingu Hope a o její nahé fotografii šířící se školou dozvěděl vedení školy, které Hope na týden vyloučilo (vyloučena měla být na začátku nového školního roku).

„Tisíce lidí mě nenávidí,“ napsala si Hope do svého deníku (Kopecký 2011).

Na konci školního roku se chtěla Hope s dalšími spolužáky a spolužačkami delegovanými z různých škol zúčastnit výročního setkání organizace Future Farmers of America (FFA), která se zaměřuje na vzdělávání v oblasti zemědělství. Na této akci jsou studenti za svou práci v oblasti zemědělství odměňováni.

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Výroční setkání FFA se uskutečnilo v Orlandu. Na této akci Hope oslovila skupina chlapců, kteří ji nutili, aby jim dala svou nahou fotografii, aby se jim vyfotila na mobilní telefon. Jeden z nich byl obzvláště agresivní – několikrát volal k Hope na pokoj, ve kterém bydlela s ostatními dívkami, a nutil ji, aby mu poslala fotografii svých ňader. Hope chlapce nejdříve ignorovala. Obtěžování však nepřestalo ani v noci, a tak se Hope nakonec mobilním telefonem vyfotografovala a nechala ho za dveřmi, kde jej ráno našli dospělí a spatřili její fotografii (Kopecký 2011).

Počátkem nového školního roku po absolvování trestu vyloučení se Hope se svou matkou Donnou vrátila do školy. Tam se dozvěděla, že jí škola zakázala kandidovat na studentského zástupce na další akci FFA. Byla to pro ni rána, protože sama cenu FFA obdržela.

O týden později se Hope se svou spolužačkou Rebekou zastavila v kavárně, kde ji oslovila skupinka chlapců s tím, že mají její nahou fotografii a že se zastaví u ní ve škole a začne peklo. Hope utekla z kavárny v slzách.

O tom, co se dělo dál, se vedou spory. V pátek 11. září 2009 se mělo odehrát zhruba následující – Hope se setkala se školní sociální pracovnící Jodi Orlando. Někteří zaměstnanci školy si všimli, že má Hope na nohou řezné rány, které mohou být důkazem sebepoškozování.

Sociální pracovnice ve své kanceláři s Hope nějakou dobu hovořila a nakonec společně uzavřely a podepsaly tzv. „no-harm contract“ čili smlouvu o neublížování si. Podle této smlouvy Hope souhlasila s tím, že jakmile by pocítila potřebu si ublížit, řekne to někomu dospělému. Jodi i Hope tuto dohodu podepsaly (smlouva byla po smrti Hope nalezena v koši její ložnice). Rodiče Hope později vypověděli, že jim nikdo ze školy neřekl, že by si jejich dcera chtěla ublížit.

V sobotu 12. září 2009 zůstala Hope doma a sekala trávnick. Rodiče byli v práci. Po jejich návratu z práce se společně navečeřeli. V 20:30 zazvonil telefon a Hope jej zvedla. Když se její rodiče ptali, kdo volá, odpověděla „Tereza“. Na displeji telefonu však bylo uvedeno „Michael“, vypověděli později rodiče. V 21:10 byla matka zkontrolovat Hope v jejím pokoji. Ta byla v pořádku, ležela na posteli a psala si deník. O hodinu později ji matka šla uložit a našla ji oběšenou. Visela na růžovém šátku, který si omotala kolem baldachýnu své postele... (Kopecký 2011)

Její poslední záznam z deníku obsahoval tato slova:

„Jsem rozhodnuta. Cítím to v žaludku. Zkusím se oběsit. Doufám, že se mi to podaří.“
(Kopecký 2011)

Emma Jones (Velká Británie, 2010)

Emma Jonesová spáchala sebevraždu poté, co se na Facebooku objevily její intimní fotografie.

Útočníkem, který fotky z jejího počítače odcizil a následně je zavěsil na sociální síti Facebook, byl Emmin expřítel Jamie Brayley. A bohužel tak učinil v době, kdy Emma působila jako učitelka na mezinárodní základní škole v hlavním městě Spojených arabských emirátů Abú Zabí. Kolega z práce George snímky objevil a obvinil Emmu z prostituce.

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Mladá žena byla zdrcená, měla strach z tamějšího vězení a z reakcí lidí v okolí. „Říkala jsem jí, že to jistě není tak zlé, a vybízela ji k tomu, ať se vrátí do Velké Británie, ale říkala mi, že to není možné, prý by ji při pokusu opustit zemi zatkli,“ uvedla nešťastná matka (*Učitelka vypila kyselinu kvůli nahým fotkám na Facebooku* 2010).

Emmino tělo našla její spolubydlící, íránská učitelka Mona Moshkiová. V kapse džín byl nalezen její britský pas a na posteli měla nachystané věci k zabalení. Pravděpodobně se chystala opustit zemi. Nakonec si to však rozmyslela a vypila leptavý čisticí prostředek (*Učitelka vypila kyselinu kvůli nahým fotkám na Facebooku* 2010).

Obrázek č. 3: Emma Jones (Zdroj: *Blesk* 2010)

Případ z Měřína (Česká republika, 2008–2009)

Nezletilá žákyně deváté třídy vyfotila svůj vlastní intimní snímek pro svého kamaráda. Dívka si chlapce zřejmě chtěla získat. Ten ale fotografii rozeslal dalším přátelům, kteří začali snímek rozesílat dál. Do šíření fotografie se zapojilo přes 30 dětí. Fotografie dívky se dostala až k učitelům, kteří dívku identifikovali podle řetízku na krku a případ oznámili policistům s podezřením ze šíření dětské pornografie (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Trestní zákon považuje posílání pornografických snímků osob mladších 18 let za šíření dětské pornografie, za které hrozí až tři roky ve vězení. U mladistvého se trest obvykle krátí na polovinu (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Pokud bylo „rozesílateli“ méně než patnáct let, nebude trestně stíhaný. Hlavní aktérka se trestu od soudu bát nemusí. Přesto už pouhé policejní vyšetřování přinese dívce i její rodině těžké chvíle. Pokud se ukáže, že se mladiství aktéři v minulosti ničeho závažného nedopustili, může soud upustit od potrestání (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Případ byl dořešen v říjnu 2009 a mladiství žáci, kteří se do šíření snímku zapojili, byli potrestáni tresty společensky prospěšných činností.

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

„Žaneta“ (Česká republika, 2012)

15letá Žaneta se rozhodla, že si vyzkouší, jak funguje sociální síť GIFYO. Žaneta byla jazykově zdatná a angličtina jí nečinila žádné potíže, zaregistrovala se a stala se aktivní uživatelkou (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Jednoho dne se seznámila s Michelem. Michel byl krásný, štíhlý, černovlasý 16letý vyznavač stylu EMO – bledá kůže, hubená postava, piercing v jazyku (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Michel pocházel z Francie a stejně jako Žaneta síť GIFYO aktivně využíval, svůj profil zásoboval různými fotografiemi, na některých byl od pasu nahoru nahý. Žanetě rovněž odeslal odkaz na svůj profil na Facebooku. Michel začal se Žanetou konverzovat, začali si společně vyměňovat stále odvážnější foto a jednoho dne mu Žaneta poslala svou vlastní fotografii „nahore bez“, přičemž na ní byl zřetelně a jasně zachycen Žanetin obličej (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Michel začal Žanetě psát o další fotografii. Žaneta však odmítla. Způsob jejich komunikace se pak ze dne na den radikálně změnil. Michel oznámil Žanetě, že navštívil její facebookový účet a získal kontakty na její přátele a rodiče s tím, že pokud mu nezašle další intimní materiály, zveřejní její fotografie na erotických portálech a informuje o jejich existenci její přátele. Žaneta mu nevěřila, načež Michel zveřejnil první 3 fotografie na veřejném úložišti fotografií, zatím s omezeným přístupem (veřejnost neměla do galerie fotografií přístup, fotografie mohl zobrazit pouze Michel a Žaneta). Vydírání pokračovalo stále intenzivněji a v tuto chvíli Žaneta kontaktovala poradnu E-Bezpečí... (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Po vstupní analýze, kterou tým E-Bezpečí prováděl ve spolupráci s týmem internetové bezpečnosti Seznamu.cz, jsme zjistili, že profily Michela jsou falešné. Fotografie, kterými Michel zásoboval Žanetu, pocházely ze zahraničních úložišť emo-fotografií. Stejně tak IP adresy, které měla Žaneta v záznamech komunikace s Michelem, pocházely mimo oblast Francie a jsou často používány pro rozesílání spamu. Žaneta přestala s Michelem komunikovat (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Ten zkusil zaměřit útok na její facebookový profil. Protože si jej Žaneta již dříve přidala do svých přátel na Facebooku, měl Michel přístup k údajům o jejích ostatních přátelích. Jejich seznam si stáhl, aby jej pak mohl využít pro další vydírání. A pak se rozhodl na účet zaútočit. První pokusy odhalit přihlašovací údaje Žanety selhaly, po sofistikovanějším útoku zaměřeném na získání hesla a přístupu k Facebooku však došlo k zablokování a uzamčení účtu Žanety. Té přišla do e-mailové schránky zpráva, že se někdo pokusil o útok na její účet. Žaneta se na svůj účet přihlásila, změnila heslo a zablokovala Michela, který tak ztratil přístup na její profil (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

V průběhu šetření celého případu naše týmy se Žanetou komunikovaly pomocí chatu. Žaneta měla velký strach ze zneužití svých fotografií, bála se případ nahlásit policii, nebo o něm alespoň říci rodičům. Měla strach, že se o fotografiích dozvedí její přátelé a rodiče. Každý den v obavách čekala, zdali jí útočník odepíše, cítila, jakou má nad ní převahu a moc. Protože případy vydírání a vyhrožování (ve spojení se sexuálně laděnými fotografiemi) jsou především o moci nad druhým, o jejím demonstrování (Sztokowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Studijní text k projektu

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Michel zkusil vyhrožovat Žanetě a vydírat ji i přes Skype, běžný e-mail a další internetové služby, opakované pokusy kontaktovat Žanetu probíhají i v současnosti... Případ byl předán Policii ČR (Szotkowski, Kopecký, Krejčí 2013).

Bližší informace o Sextingu

Podrobnější informace naleznete na stránkách projektu E-Bezpečí (www.e-bezpeci.cz) nebo na portálu *Sexting není v pohodě* (www.sexting.cz).

Obrázek č. 4, 5: Stránky projektu E-Bezpečí (www.e-bezpeci.cz) a portálu *Sexting není v pohodě* (www.sexting.cz)

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Použitá literatura

KOPECKÝ, Kamil. České děti o sextingu. In: *E-Bezpečí* [online]. 2011 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z: <http://www.ebezpeci.cz/index.php/temata/sexting/237-eske-dti-o-sextingu>

SZOTKOWSKI, René, Kamil KOPECKÝ a Veronika KREJČÍ. *Nebezpečí internetové komunikace IV*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3911-2.

ALBURY, Kath a Kate CRAWFORD. Sexting, consent and young people's ethics: Beyond Megan's Story. In: *Journal of Media & Cultural Studies* [online]. 2012 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10304312.2012.665840?journalCode=ccon20>

RINGROSE, Jessica, Rosalind GILL, Sonia LIVINGSTONE a Laura HARVEY. A qualitative study of children, young people and „sexting”: a report prepared for the NSPCC. In: *Methodology* [online]. 2012. [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://eprints.lse.ac.uk/44216/>

LENHART, Amanda, Kristen PURCELL, Aaron SMITH a Kathryn ZICKUHR. *Social media & mobile internet use among teens and young adults*. Pew Internet & American Life Project. 2010.

LIPPMAN, R. Julia a Scot W. CAMPBELL. Damned if you do, damned if you don't...if you're a girl: Relational and normative contexts of adolescent sexting in the United States. In: *Journal of Children and Media* [online]. 2014 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://dx.doi.org/10.1080/17482798.2014.923009>

VAN OUYTSEL, Joris, Michael WALRAVE a Ellen VAN GOOL. Sexting: Between Thrill and Fear—How Schools Can Respond. In: *Clearing House* [online]. 2014 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00098655.2014.918532>

WALKER, Shelley, Lena SANCI a Meredith TEMPLE-SMITH. Sexting: Young women's and men's views on its nature and origins. In: *Journal of Adolescent Health* [online]. 2013 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z [http://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(13\)00085-2/pdf](http://www.jahonline.org/article/S1054-139X(13)00085-2/pdf)

JOLICOEUR, Miranda a Edwin ZEDLEWSKI. Much ado about sexting. In: *National Institute of Justice* [online]. 2010 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/230795.pdf>

KOPECKÝ, Kamil, René SZOTKOWSKI a Veronika KREJČÍ. *Výzkum rizikového chování slovenských a českých dětí v prostředí internetu* [online]. 2014 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/tiskove-zpravy/914-sedm-z-deseti>

SZOTKOWSKI, René a Kamil KOPECKÝ. *Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru 2017*. Centrum PRVOK Pdf UP v Olomouci, 2017. Dostupné z <https://drive.google.com/file/d/0B5sdlAT8WtLBUMV5VDdZNIJyRXc/view>

Studijní text k projektu

Moderní trendy ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Sex and Tech: Results from a Survey of Teens and Young Adults [online]. 2008 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z https://thenationalcampaign.org/sites/default/files/resource-primary-download/sex_and_tech_summary.pdf

TOMKOVÁ, Jarmila. *Slovakia national perspectives report for EU Kids Online III. Network* [online]. 2010 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z http://www.zodpovedne.sk/download/SLOVAKIA_NationalPerspectivesReport.pdf

YBARRA, L. Michele a Kimberley J. MITCHELL. „Sexting“ and its relation to sexual activity and sexual risk behavior in a national survey of adolescents. In: *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine* [online]. 2014 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1054139X14003073>

WEST, H. Joshua, Cameron E. LISTER, P. Cougar HALL, Benjamin T. CROOKSTON, Paola Rivera SNOW, Maria Elena ZVIETCOVICH a Richard P. WEST. Sexting among Peruvian adolescents. In: *BMC public health* [online]. 2014 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z <https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-14-811>

CBSNEWS: Hope Witsell Cyberbully Suicide: Did She Have a Chance? [online]. 2009 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z: http://www.cbsnews.com/8301-504763_162-20018957-10391704.html

Učitelka vypila kyselinu kvůli nahým fotkám na Facebooku. In: *Novinky.cz* [online]. 2010 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/193131-ucitelka-vypila-kyselinu-kvuli-nahym-fotkam-na-facebooku.html>

Blesk: Kvůli nahotě na Facebooku vypila kyselinu [online]. 2010 [cit. 2018-07-07]. Dostupné z: <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti-zahranici/132403/kvuli-nahote-na-facebooku-vypila-kyselinu.html>